

بررسی وعده‌های حسن روحانی در استان خوزستان

کاری از گروه پژوهش روحانی سنج

شهریور ۱۳۹۳

MUNK
SCHOOL
OF
GLOBAL
AFFAIRS

UNIVERSITY OF
TORONTO

یک سال و اندی از آغاز ریاست جمهوری حسن روحانی می‌گذرد. در طول این مدت روحانی سنج عملکرد دولت یازدهم و کیفیت پیگیری وعده‌های رییس جمهور و کابینه‌اش را به دقت نظارت کرده است.

این پروژه کارش را با بررسی پیگیری وعده‌های انتخاباتی حسن روحانی آغاز کرد و پس از صد روز نخست، وعده‌های پس از انتخابات رییس جمهور و اعضای کابینه‌اش را نیز به وب‌سایت اضافه کرد و نحوه پیگیری آنان را زیر نظر گرفت. همانند سلف خود، حسن روحانی نیز بازدید از استان‌های کشور را در برنامه کاری خود قرار داد و تاکنون به نه سفر استانی رفته است و وعده‌هایی مختص آن استان را مطرح کرده است.

با آغاز دومین سال ریاست جمهوری روحانی، گروه پژوهش روحانی‌سنج تصمیم گرفته است تا با بررسی وعده‌های استانی، نحوه پیگیری این وعده‌ها را در قالب سری گزارش‌هایی بسنجد.

این گزارش‌ها را با بررسی وعده‌های مربوط به استان خوزستان، مقصد نخستین سفر روحانی آغاز می‌کنیم و به تدریج و به ترتیب گزارش‌های استان‌های بعدی را منتشر خواهیم کرد.

استان خوزستان یکی از سه استانی بود که حسن روحانی در آنها بیشترین رای را نیاورد و تنها توانست ۳۴ درصد آرای اخذ شده‌ی استان را به خود اختصاص دهد (رجوع کنید به اینفوگرافیک پایان گزارش). شاید همین میزان رای پایین و البته اهمیت این استان باعث شد که رییس جمهوری ایران برای این استان نفت‌خیز اولویت قائل شود و خوزستان را به عنوان نخستین مقصد سفرهای استانی‌اش انتخاب کند.

چند روز پیش از سفر حسن روحانی به شهر اهواز، استاندار خوزستان **گفت** رییس جمهوری قصد افتتاح هیچ پروژه‌ای ندارد و بر این باور است که نباید با تصمیم‌گیری مرکز، برنامه‌ریزی استانی مخدوش شود.

این اظهارات بدین معنا بود که روحانی قصد ندارد مانند همتای پیشین خود با انبوهی از وعده‌های بزرگ و کوچک، مردم استان‌های مختلف را به اجرای پروژه‌هایی امیدوار کند که قابلیت اجرایی شدن ندارند.

اما این تاکید استاندار مانع از این نشد که رییس جمهور در سخنرانی‌ها و نشست‌های جانبی سفر خود به استان خوزستان، وعده‌هایی به مردم ندهد:

وعده درباره کشاورزی استان خوزستان: حسن روحانی در سخنرانی خود پس از ورود به اهواز **وعده داد** که دولت ظرف ۳ سال، ۵۵۰ هزار هکتار زمین کشاورزی در این استان ایجاد خواهد کرد؛ پروژه‌ای که به گفته روحانی «نیازمند ۱۵۰۰ هزار میلیارد تومان» است. روحانی گفت اولین قدمی که دولت قبل از این سفر بحث‌هایش را انجام داده و در دولت یازدهم به به ثمر خواهد رساند، کشاورزی استان خوزستان است. او **افزود** «ما از طریق صندوق توسعه در طول سه سال آینده انشاءالله همه‌ی این زمین‌ها را آماده کشت خواهیم کرد و این کار بسیار بزرگی است که باید در این استان انجام شود.»

وعده اتصال آب آشامیدنی اهواز و سپس آبادان و خرمشهر: حسن روحانی در بخشی از صحبت‌هایش وعده اتصال دوباره آب آشامیدنی شهر اهواز در عرض یک هفته را داد. پایگاه‌های خبری پس از هشت روز خبر از تحقق این وعده دادند.

وعده احیا و لایروبی کارون: رییس دولت همچنین در خصوص مسئله تغییر مسیر

سرشاخه‌های کارون و هدایت آب آن به مرکز ایران که در ماه‌های گذشته با اعتراضاتی از سوی مردم استان خوزستان همراه بود **گفت** که «شورای عالی آب در دولت یازدهم تصمیم گرفت از سرشاخه‌های کارون جز برای آب آشامیدنی هیچ اقدام دیگری صورت نخواهد گرفت.»

روحانی با اشاره به اینکه «هر طرح و پروژه دیگری اگر قبلاً جزو برنامه بوده، متوقف خواهد شد» **گفت**: «ما این موضوع را در دولت مورد بررسی قرار دادیم و طرح تکمیل این پروژه را با دادن سرعت لازم در زمانی کوتاه که اعلام خواهیم کرد، به اتمام خواهیم رساند.»

روحانی از احیای کارون به عنوان احیای شریان حیات خوزستانی‌ها **یاد کرد** و گفت دومین اقدام پر اهمیت او در این استان بعد از کشاورزی رودخانه کارون خواهد بود.

او علاوه بر این برای آبادانی خرمشهر و آبادان **وعده** اجرایی کردن طرح دیگری را نیز داد: «اول پاکسازی و لایروبی اروند. برای این کار باید با توافق دولت عراق این کار را به ثمر برسانیم. در سفر نخست وزیر عراق به تهران به طور مفصل در این زمینه صحبت کردم و به او گفتم باید آبادان و خرمشهر و بصره و... آباد شوند. و این راهش پاکسازی و لایروبی اروند است.»

وعده اعلام منطقه آزاد اروند: رییس جمهور ایران در بخش دیگری از این سفر به شرایط نامناسب منطقه آزاد اروند اشاره کرد و گفت دولت مصمم است کل آبادان و خرمشهر را به عنوان منطقه آزاد اروند اعلام کند.

با این مقدمه به نظر می‌رسد در رابطه با «طرح وعده‌ها»، سفر روحانی نه تنها از روسای سابق جمهور متفاوت نبوده، بلکه به اذعان خبرگزاری دولت او چهار وعده بیشتر از محمود احمدی‌نژاد در زمان سفرش به خوزستان طرح کرده است.

وعده‌های حسن روحانی در نخستین سفر استانی خود با محوریت محیط زیست و کشاورزی عمدتاً اقتصادی بودند و با وجود **تاکید** نماینده سابق اهواز و برخی دیگر از فعالان خوزستانی بر ضرورت باز شدن فضای فرهنگی و سیاسی استان، روحانی اشاره‌ای به مطالباتی از این جنس نکرد.

اما با گذشت هشت ماه از نخستین سفر روحانی که با یک سالگی دولت یازدهم همزمان شده، وعده‌های او تا چه اندازه محقق شده‌اند؟ روحانی سنج با تکیه بر گزارشات منتشر شده در وبسایت‌ها، خبرگزاری‌ها و ارگان‌های دولتی به میزان پیشرفت این وعده‌ها پرداخته و در همین راستا نیز با شماری از شهروندان استان خوزستان گفتگوهای کوتاهی انجام داده است.

کشاورزی استان خوزستان

روحانی در راستای ارتقا وضعیت کشاورزی استان خوزستان **گفته بود:** «ما برای آماده کردن و زیر کشت بردن ۵۵۰ هزار هکتار سرزمین این استان نیازمند ۱۵۰۰ میلیارد تومان هستیم و دولت برای محقق شدن این مبلغ پیش‌بینی‌های لازم را انجام داده است.»

رئیس‌جمهور ایران وعده داده بود که از طریق صندوق توسعه در طول سه سال آینده همه این زمین‌ها را آماده کشت خواهد کرد.

این وعده روحانی جز وعده‌های طولانی مدت است و پیگیری تحقق آن در هشت ماه امکان‌پذیر نیست. اما برخی از خبرگزاری‌ها با توجه به نسبت این طرح با ایجاد فرصت‌های شغلی، توجه بیشتری به وعده کرده‌اند.

بنابر اعلام رسمی وزارت کشور تعداد بیکاران استان خوزستان در سال ۹۲ حدود ۱۶۵ هزار نفر **است**. با توجه به سخنان روحانی، مبنی بر **ایجاد** ۳۰۰ هزار شغل از طریق طرح احیای کشاورزی، به طور میانگین هر سال ۱۰۰ هزار شغل ایجاد خواهد شد.

در تیرماه امسال بعد از گذشت پنج ماه از این وعده، کیخسرو چنگل‌وایی، رئیس سازمان جهاد کشاورزی خوزستان، **اعلام کرد** که ۵۰ میلیارد تومان برای بهبود وضعیت مکانیزاسیون کشاورزی از سوی دولت اختصاص داده شده است. اما او با اشاره به اینکه سرمایه‌گذاری، هدایت و حمایت در این حوزه وظیفه‌ی دولت است، توضیح داده که متولی ارتقای حوزه مکانیزاسیون استان، بخش خصوصی بوده است.

بر اساس گزارش سایت جهاد کشاورزی استان خوزستان، محمد قاسمی‌نژاد، معاون بهبود تولیدات گیاهی جهاد کشاورزی خوزستان با بیان اینکه امسال ۶۸ هزار هکتار از اراضی استان زیر کشت برنج می‌رود (که احتمالاً مربوط به وعده روحانی است) **گفته است** به دلیل محدودیت منابع آبی، کشت امسال ۳۰٪ کاهش یافته است.

در خصوص این وعده‌ی روحانی می‌توان گفت با وجود گذشت دوره هشت ماهه و اختصاص بودجه ۵۰ میلیارد تومانی، و همچنین وعده جهاد کشاورزی استان برای

اجرای طرح‌هایی در سال جاری، به نظر می‌رسد نهادهای دولتی در استان پیگیر وعده رییس جمهور هستند اما اقدامات آنها تاکنون نتیجه عملی در پی نداشته است. با این حال اوایل شهریور ماه امسال، معاون استاندار خوزستان اعلام کرد خوزستان دومین استان بعد از سیستان و بلوچستان در داشتن تعداد بیکار در سطح کشور است. اینگونه آمارها نشان می‌دهند این تلاش‌ها آنطور که روحانی گفته همزمان منجر به کاهش آمار بیکاری در استان نشده است.

آب آشامیدنی اهواز و سپس آبادان و خرمشهر

گرچه بخش کشاورزی به علت تعلقش به حوزه زیرساخت‌های اقتصادی می‌تواند بر روی بسیاری از حوزه‌ها تاثیر گذار باشد، مطالبه اصلی شمار زیادی از شهروندان استان خوزستان حل مساله آب آشامیدنی است که در سال‌های گذشته زندگی روزمره‌ی مردم را با مشکلات عدیده‌ای روبرو کرده است.

روحانی در سخنرانی‌ای که در سفرش به خوزستان داشت از وصل شدن آب آشامیدنی شهر اهواز در عرض یک هفته خبر داده بود.

استان خوزستان از منابع آبی گسترده‌ای مانند رودخانه کارون، کرخه و دز است. با این حال مردم این استان از آب شرب لوله‌کشی محروم هستند و آب آشامیدنی خود را از طریق آب‌فروشی‌ها یا فروشندگان دوره‌گرد تهیه می‌کنند.

خبرگزاری‌های رسمی، پنجم بهمن ۹۲ یعنی پس از گذشت هشت روز از سفر روحانی به اهواز، اعلام کردند اولین وعده‌ی او که مربوط به تامین آب آشامیدنی اهواز با ورود آب غدیر به شبکه آب اهواز محقق شد.

این درحالی است که طرح آبرسانی غدیر از وعده‌های محمود احمدی‌نژاد رییس جمهور پیشین ایران بوده و در آذر ماه سال ۸۸ و مهر ماه ۸۹ از آن سخن گفته و این طرح در زمان او افتتاح شده است.

با وجود وعده‌های دولت‌های مختلف، هنوز کیفیت آب آشامیدنی این شهر بهبود (کافی) نیافته و به گفته مسئولان، برای اصلاح کیفیت آن به زمان نیاز است.

آژانس خبری خوزستان در این باره **نوشته است** اینکه قرار بود آب شرب اهواز از طریق لوله و از طریق مخزن سد دز تامین شود، اجرا نمی شود و دولت آب را از مخزن سد کرخه و از طریق کانال کشاورزی پای پل به اهواز منتقل می کند که به علت روباز بودن کانال و طول یکصد کیلومتری آن، امکان حفظ بهداشت و امنیت آن وجود ندارد.

روحانی سنج به صورت تصادفی و با فراخوان در شبکه‌های اجتماعی از شهروندان استان خوزستان در مورد تاثیرات طرح غدیر بر آب آشامیدنی نظرخواهی کرده است. بسیاری از این شهروندان گفته‌اند آبی که در نتیجه طرح غدیر وارد سیستم لوله کشی اهواز شده نه تنها به درد آشامیدن نمی خورد، بلکه میزان آلودگی آن به قدری است که به کار استحمام نیز نمی آید و آنها همچنان ناچار به خریداری آب آشامیدنی هستند. شهروندان اهوازی همچنان ناچار به استفاده از سیستم های تصفیه خانگی هستند.

در مقابل این اظهارات مسئولان دولتی **می گویند** ۷۰ درصد اهوازی ها تحت پوشش آب آشامیدنی با کیفیت قرار گرفته‌اند.

این درحالیست که مساله آلودگی آب آشامیدنی استان خوزستان محدود به شهروندان اهواز نیست. باقری لنکرانی، وزیر بهداشت دولت نهم، نیز به صورت رسمی پایین بودن **کیفیت آب اهواز را تایید کرده بود.**

براساس سخنان حسن روحانی در خوزستان، وعده تامین آب آشامیدنی مناسب تنها مربوط به شهر اهواز نیست و او گفت که وضعیت آب شرب شهرهای دیگر بخصوص آبادان و خرمشهر پس از اهواز مشخص خواهد شد.

با این حال به گفته مقامات دولتی و حکومتی تا کنون نیز مردم شهرهای مختلف خوزستان از مساله آلودگی آب آشامیدنی رنج می برند.

با توجه به مجموع این اظهارات می توان وعده مربوط به آب آشامیدنی خوزستان حسن روحانی را هم جز وعده‌های تحقق نیافته‌ی او قلمداد کرد.

احیای کارون و لایروبی اروند

رودخانه کارون یکی از منابع آب گسترده استان خوزستان است که در سال‌های گذشته با بحران کم‌آبی روبرو شده و در آستانه خشک شدن قرار گرفته است. دولت گذشته وعده‌های زیادی برای این طرح داده که تا کنون کارآمد نبوده‌اند.

یکی از دلایل بحران آب کارون انتقال بخشی از این آب به رودخانه زاینده رود بود که باعث پایین آمدن حجم آب این رودخانه شد.

روحانی در سخنرانی اهواز خود با اشاره به مشکلات بحران رودخانه کارون با تاکید **گفت**: «کارون یعنی شریان حیات استان خوزستان، یعنی رودخانه زیبایی‌ها؛ در شورای عالی آب در دولت تصمیم گرفتیم از سرشاخه‌های این رودخانه جز برای آب آشامیدنی هیچ اقدام دیگری صورت نگیرد و هر طرح دیگری نیز اگر قبلاً جزو برنامه بوده است متوقف خواهد شد.»

بالا بردن سطح آب کارون، جلوگیری از ورود فاضلاب به رودخانه و لایروبی آن، تکمیل ساحل‌سازی‌ها و ایجاد ایستگاه‌های تفریحی و امکانات رفاهی در حاشیه رودخانه بخش‌هایی از طرح احیا کارون بوده که روحانی هم در سفر خود از توقف آن و جایگزینی با برنامه‌های جدید خبر داده بود.

یک عضو شورای شهر اهواز در تیر ماه امسال **گفت** که اجرای چنین طرح‌هایی نیازمند سرمایه‌گذاری است و خاطر نشان کرد: «در حال حاضر شهرداری و شورای شهر اهواز و همچنین مجموعه استانداری خوزستان، در حال تلاش برای جذب سرمایه‌گذاران بزرگ هستند، اما اولین انتظار یک سرمایه‌گذار، تامین امنیت سرمایه خویش است.»

در خبری دیگر، خبرگزاری **تسنیم** در ابتدای خرداد ماه خبر از لایروبی رودخانه کارون داد و نوشت این پروژه برای ایجاد نشاط در چهره شهر خرمشهر و کاهش آلودگی کارون انجام شده است.

با گذشت هشت ماه از این وعده و توافق قبلی و عراق و ایران در زمان احمدی نژاد برای همکاری مشترک در لایروبی اروند این مساله همچنان **معلق مانده است**. هر چند وبسایت تابناک دولت عراق را مسئول تاخیر در این موضوع اعلام کرده است.

با این حال در خرداد ماه امسال هم سایت اروند آنلاین به نقل از عادل دریس، مدیر کل بنادر خرمشهر، نوشت عملیات مقدماتی آب‌نگاری این طرح انجام شده اما برای شروع عملیات منتظر دستور وزارت امور خارجه هستند؛ خبری که بعد از مدتی از وبسایت اروند آنلاین حذف شد.

با وجود وعده روحانی درباره توقف انتقال آب سرشاخه‌های کارون جهت مصارف کشاورزی، اعتراض و ابراز نگرانی فعالان مدنی و محیط زیست در اینباره همچنان پابرجاست. تنها یک ماه پس از سفر روحانی به استان خوزستان، خبرگزاری مهر نسبت به «احتمال تحریف» این وعده رییس جمهور و انتقال آب کارون به «نام شرب و به کام کشاورزی» **هشدار داد**. همچنین انتشار **نامه سرگشاده** جمعی از هنرمندان، نویسندگان و فعالان اجتماعی خوزستان به حسن روحانی در خصوص انتقال آب کارون در ماه گذشته، حکایت از عدم رضایت خوزستانی‌ها از وضعیت فعلی کارون دارد.

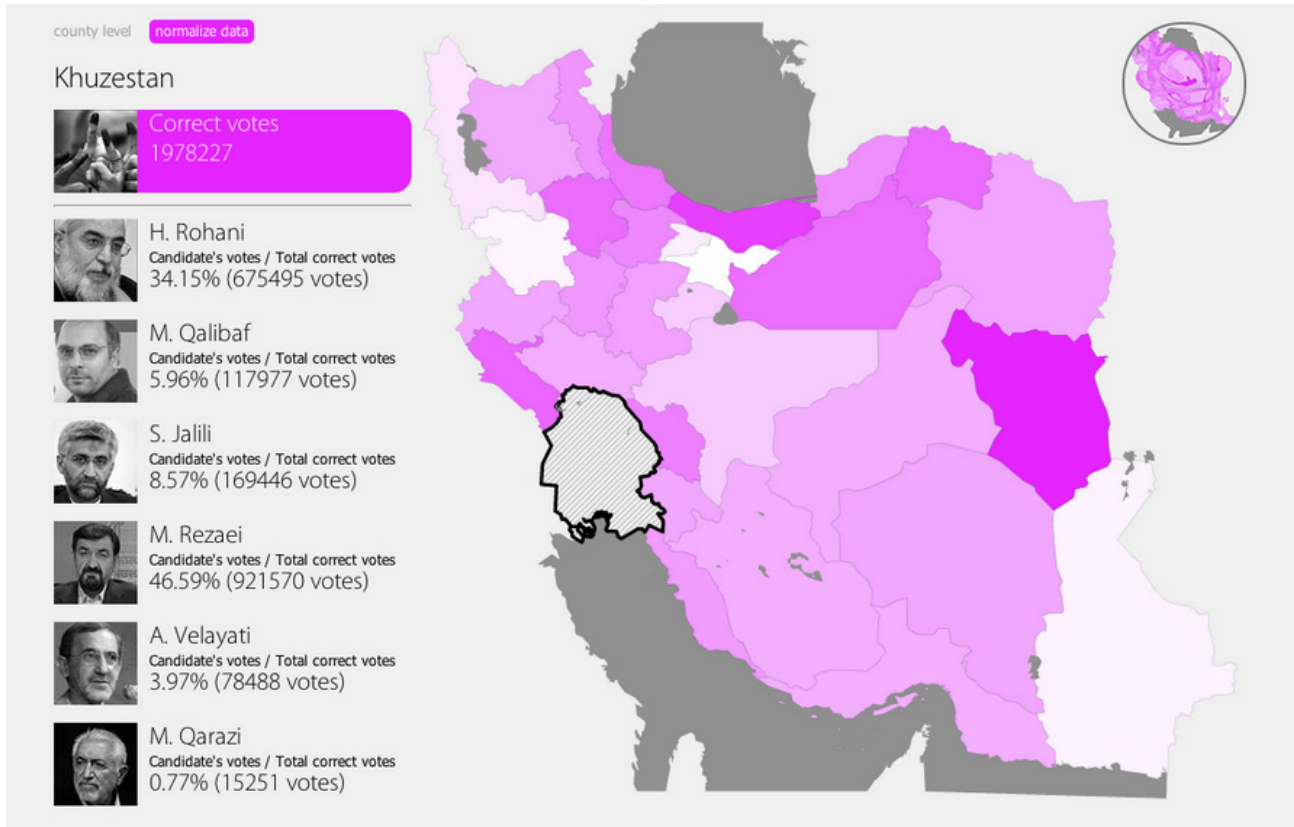
ایجاد منطقه آزاد

روحانی در سفر خود به خوزستان همچنین از تبدیل آبادان و خرمشهر به عنوان منطقه آزاد خبر داد. با این حال تا کنون نیز هیچ گزارش و خبر رسمی درباره اجرایی شدن این وعده در رسانه‌های دولتی منتشر نشده است.

تبدیل کردن شهرها به مناطق آزاد تجاری مستلزم تصویب از سوی مجلس شورای اسلامی است و مجلس تا کنون با گذشت بیش از هشت ماه از این وعده روحانی به این موضوع رسیدگی نکرده است.

وضعیت پیگیری	وعده
<p>اختصاص بودجه ۵۰ میلیارد تومانی، و همچنین وعده جهاد کشاورزی استان برای اجرای طرح‌هایی در سال جاری، به نظر می‌رسد نهادهای دولتی در استان پیگیر وعده رییس جمهور هستند اما اقدامات آنها تاکنون نتیجه عملی در پی نداشته است.</p>	<p>تا سه سال آینده همه زمین‌های خوزستان را آماده کشت می‌کنیم.</p>
<p>با وجود وعده رییس جمهور مبنی بر عدم انتقال آب کارون، فعالان مدنی و محیط زیست نسبت به ادامه این روند معترض‌اند و ابراز نگرانی می‌کنند.</p>	<p>احیای کارون</p>
<p>با وجود اعلام تحقق این وعده پس از هشت روز، مردم از کیفیت آب ناراضی هستند و آنرا مناسب آشامیدن و استحمام نمی‌دانند.</p>	<p>آب آشامیدنی اهواز هفته آینده وصل می‌شود.</p>
<p>تاکنون اقدامی در این راستا صورت نگرفته است.</p>	<p>مصمم هستیم آبادان و خرمشهر را به عنوان منطقه آزاد ارونند اعلام کنیم.</p>

نقشه آرای حسن روحانی در استان خوزستان:

منبع اینفوگرافیک: visual.ly